

Ладогубець Б.В., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

КОСМІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

Вивчаючи основи національного права, неможливо оминати таку галузь юридичних наук, як космічне право України.

Після розпаду СРСР постало питання про створення власної системи правового регулювання космічної діяльності, яка мала б замінити стару. Тому було природно, що першим спеціальним актом космічного законодавства суверенної України став Указ Президента України від 29 лютого 1992 р. «Про створення Національного космічного агентства України» (з 2011 року – Державне космічне агентство України – ДКАУ). Саме воно стало головним осередком становлення і розвитку космічного законодавства України. Це дозволило нашій країні розпочати формування власної державної політики в сфері дослідження та використання космічного простору.

У 1996 р. Верховна Рада України прийняла Закон «Про космічну діяльність», який визначає загальні правові засади здійснення космічної діяльності в Україні та під юрисдикцією України поза її межами. Положення цього Закону поширюються на всі види діяльності, пов'язаної з дослідженням і використанням космічного простору.

Саме цей Закон став базовим актом для розвитку космічної галузі й галузі національного космічного законодавства України. Він відповів на питання, яку саме мету несе перед собою космічна діяльність, а саме:

- сприяння соціально-економічному та науковому прогресу держави, зростанню добробуту громадян;
- участь у розв'язанні загальних проблем людства;
- розвиток космічної науки і техніки, космічних послуг та технологій, які обумовлюють стабільний розвиток національної економіки;
- створення потужного експортного потенціалу космічної галузі;
- забезпечення доступу в космос, здійснення наукових досліджень Землі та космічного простору;
- створення та підтримка космічними засобами сучасного інформаційного простору держави;

- забезпечення довгострокових інтересів держави у сфері національної безпеки та обороноздатності;
- сприяння вдосконаленню освіти;
- участь у контролі за виконанням угод, учасницею яких є Україна, що стосуються міжнародної безпеки [1].

А також забезпечив уявлення про основні засади космічної діяльності:

- державне регулювання;
- еволюційність розвитку і послідовність реформування державної політики у галузі дослідження та використання космічного простору;
- ефективне використання науково-технічного потенціалу України, можливостей, які надає космічна діяльність, в інтересах національної економіки, науки, безпеки держави і в комерційних цілях;
- сприяння міжнародному співробітництву, збереження та розвиток існуючих міжнародних зв'язків у космічній галузі з урахуванням національних інтересів [1].

Нині цю галузь складають 10 законів, близько 20 указів Президента України і понад 70 постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, якими визначається порядок функціонування космічної галузі України та регулюються інші питання з дослідження космічного простору.

Діє також чимало стандартів та інших нормативів, що стосуються космічної діяльності. Зокрема у 2007 р., уведено в дію державний стандарт України «Дистанційне зондування Землі з космосу. Обробка даних, строки і визначення понять» [2, с. 162].

Україною укладено і ратифіковано близько 100 міжнародних договорів та інших міжнародних актів.

Таким чином, можна стверджувати, що космічне право України – це сукупність правових норм, якими регулюються суспільні відносини, пов'язані з дослідженням і використанням космосу суб'єктами космічної діяльності України [2, с. 160].

Література

1. Про космічну діяльність: Закон України. Редакція від 28.12.2015. Розділ 1, Статті 3-4.
2. Шемшученко Ю.С. Космічне право. Київ: Юридична думка, 2012. С. 160-162.